

NITOs innspill til statsbudsjettet for 2026

NITO – Norges ingeniør- og teknologorganisasjon er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 112 000 medlemmer, hvorav mange arbeider i eller i tilknytning til energisektoren.

Vi viser til arbeidet med statsbudsjettet for 2026 og oversender med dette NITOs innspill og vurderinger. For NITO er det avgjørende at budsjettet legger til rette for utbygging av kraft og nett, slik at vi kan nå klimamålene samt videreutvikle eksisterende og skape nye arbeidsplasser og næringer.

Fornybar energi

Etterspørselen etter kraft øker år for år, og det er behov for et stort løft for å sikre tilstrekkelig tilgang på kraft framover. Tall fra NVE viser at 2024 ligger an til å bli et bunnår mtp hvor mye ny kraftproduksjon som ble satt i drift. Utbyggingen har nærmest stoppet helt opp; Til og med 3. kvartal i fjor ble det kun satt i gang under 0,3 Twh. Dette er langt fra nivået som er nødvendig for å nå målet om 40 Twh innen 2030.

Å lykkes med flytende havvind vil være svært viktig i energiomstillingen for både Norge og Europa. Som det framkommer av samfunnsdebatten vil kostnaden per Twh være høy innledningsvis, men flytende havvind er også helt avgjørende for å etablere havvind som en stor norsk eksportnæring. Det er derfor viktig å komme i gang med større prosjekter, som kan bidra til standardisering og økte stordriftsfordeler i leverandørkjeden, og dermed bringe kostnadene ned. Det er positivt at regjeringen/Stortinget i budsjettet for inneværende år sikret finansiering av det første storskala flytende havvindprosjektet. Havvindutbyggingen på Utsira Nord ble imidlertid redusert fra to til ett prosjekt. NITO frykter at dette ikke er tilstrekkelig for industrialiseringen av flytende havvind.

Utbygging av vindkraft på land er den billigste måten å bygge ny fornybar energi på. Vindkraft på land må bygges ut med lokal forankring og fortjeneste til de kommunene som stiller areal til disposisjon.

Det er dessuten behov for kortere saksbehandlingstid av ny kraft- og nettutbygging. I mange deler av landet er det stort behov for tilgang på mer nett. Nettkapasitet er i ferd med å bli en alvorlig flaskehals for etablering av nye virksomheter. Det er behov for en raskere utbygging av kraftnettet slik at det er mulig å føre strømmen dit den trengs. Det vil være et viktig virkemiddel for å ha virksomheter og skape arbeidsplasser over hele landet. I dag tar det flere år å få godkjent nye kraft- og nettutbygginger.

NITO ber om:

- at det tas konkrete grep for å støtte den langsiktige satsingen på flytende havvind. Det økonomiske opplegget for ytterligere en utlysning konkretiseres. Det er med på å sikre forutsigbarhet og industriell oppbygging.
- videre styrking av saksbehandlingskapasiteten i NVE, RME og ED for å bidra til en raskere konsesjonsbehandling av saker som gjelder utbygging av strømnnett og fornybar kraft.

Energiomstilling

Norge står i startfasen av en enorm energiomstilling, men i de siste årene har energiforskningen blitt svekket, herunder bevilgningene til Forskningsssentre for miljøvennlig energi. Draghi-rapporten har anbefalt å doble Horisontprogrammene fra nær 100 mrd. Euro til 200 mrd. Euro. Skal norske

forskningsmiljøer lykkes i å koble seg på utviklingen, må vi styrke innsatsen også her hjemme. Utvikling av lav- og nullutslippsteknologier er viktig for å redusere utslipp av klimagasser. Norge bør være i front i utviklingen av nye energibærere som hydrogen og ammoniakk. Dette krever økte bevilgninger til forsknings- og innovasjonsprogrammer.

Karbonfangst- og lagring må skaleres opp som en avgjørende klimateknologi i Norge og Europa. Det må satses i hele verdikjeden av CCS og det må være gode insentiver til både transport, fangst og lagring.

NITO ber om:

- at bevilgningene til energi- og klimavennlig teknologi, herunder forskningssentre for miljøvennlig energi, må styrkes betydelig i budsjettet for 2026.

Energieffektivisering

Det er et stort uforløst potensial til å spare energi gjennom energieffektivisering. Regjeringens handlingsplan for energieffektivisering viser at årlige bevilgninger på 4-5 mrd kroner kan utløse energieffektivisering som tilsvarer 25 prosent av Norges strømforbruk. Handlingsplanen må følges opp med konkrete virkemidler av alle involverte departement. Det er en rekke tiltak som kan gjøres på kommunalt og statlig nivå og som vil ha god effekt, spesielt når det gjelder energibruk i bygg. Det er svært tvilsomt om Norge når målet om 10 tWh lavere energibruk i husholdningene fram mot 2030 uten sterkere stimulans. Vi vil bemerke at strømstøtteordninger kan gi motsatt effekt av ønsket om energisparing.

NITO ber om:

- at bevilgningene til energieffektivisering økes til et nivå som innebærer en satsing som er sikrer at vi når målet om energieffektivisering på 10 tWh innen 2040.
- at Enovas og Husbankens midler til energieffektiviseringstiltak økes bla Kap. 1825

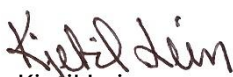
Klimatilpasning

Klimatilpasning er avgjørende for å møte økende klimaendringer. Når det gjelder flom og skred viser erfaringene at der hvor forebyggende tiltak er gjennomført har man sluppet kostbare skader. Forebygging er svært viktig og har en enorm samfunnsøkonomisk gevinst. Det er et stort etterslep og et økende behov for rassikring. Stadig mer nedbør og ekstremvær gjør at mange områder er utsatt. Det er nødvendig med mer kartlegging av lekkasjer og farlige områder som følge av økt nedbør. Avløpssystemet må dimensjoneres for å kunne håndtere dette, og det må tas hensyn til håndtering av overvann tidlig i planprosesser for å minimere skaderisiko.

NITO ber om:

- en økning i bevilgningene til klimatilpasningstiltak, spesielt innen vann- og avløpssektoren.
- at det settes av midler til en utredning av ulike støtteordninger der kommuner kan motta statlige midler til oppgraderingsprosjekter.

Med vennlig hilsen

Kjetil Lein
President

Egil Thompson
Generalsekretær